

Revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk

Universitetet skal møte de globale, nasjonale og lokale klima- og miljøutfordringene gjennom forskning og utdanninger med klima- og miljørelevans, kunnskap i bruk, og ved bærekraftig drift av universitetet. UiO jobber etter 1,5- graders målet i Parisavtalen; vi skal, som vi skriver i Strategi2030, redusere eget klimafotavtrykk og legge til rette for at ansatte og studenter tar miljøbevisste valg. UiO har videre som ambisjon å føre an i miljøarbeidet, både nasjonalt og internasjonalt, og være en rollemodell for andre institusjoner.

Et første utkast til tiltaksplan for klimagassreduksjon knyttet til drift av UiO ble lagt frem for universitetsstyret den 3. des 2019. Tiltakene i vår reviderte tiltaksplan vil videreføre UiOs pågående arbeid på institusjonelt nivå for å redusere UiOs klimafotavtrykk og negative miljøpåvirkning ved egen drift. Overordnet vil vi ha større fokus på styrke det kollektive eierskapet for grønn omstilling, gjennom økt bevisstgjøring og oppmerksomhet i lederfora, i nettverk og andre interne fora hva gjelder tematikk og problemstillinger knyttet til klima og miljø. Vi vil øke fokuset på hvordan vi oppnår faktisk effekt av institusjonell tilrettelegging, gjennom blant annet å veilede, tydeliggjøre og videreutvikle operasjonelle verktøy.

Tiltaksplanen er ikke uttømmende for alle aktuelle tiltak ved UiO for redusert klimafotavtrykk. Hver enhet er oppfordret til å identifisere og gjennomføre tiltak for å redusere klimafotavtrykket, som er i tråd med enhetens faglige prioriteringer og som er målrettet for egen aktivitet og dennes miljøpåvirkning. Videre jobber UiO systematisk med oppfølging av en egen miljø- og klimastrategi for eiendomsvirksomhet, som ble vedtatt av universitetsstyret i juni 2017.

TILTAKSPLAN FOR Å REDUSERE UIOS KLIMAFOTAVTRYKK

I. Bygg og eiendom, inkludert energi

UiO skal:

- Videreføre det pågående arbeidet for å oppnå maksimal grad av energieffektivisering, blant annet ved en helhetlig gjennomgang av energieffektive løsninger både i eksisterende bygninger og i nye byggeprosjekter (eks. bergvarmepumper, solceller, solfangere, ventilasjonsanlegg med høy virkningsgrad på varmegjenvinning mv.).
- Tilrettelegge for å foreta spesifikke målinger av energiforbruk før og etter gjennomføring av større rehabiliteringsprosjekter.
- Videreføre arbeidet for å sikre fossil- og utslippsfrie byggeplasser, samt løpende vurdere stille kontraktkrav til bruk av klimaregnskap som styringsverktøy i det enkelte byggeprosjekt.
- Videreføre arbeidet der det i hvert større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal gjøres vurderinger for valg av mest hensiktsmessige sertifiseringsordning for bærekraft.
- Gjennomføre en kartlegging av UiOs parkareal for å sikre basislinje for biologisk mangfold, som ledd i arbeidet for å øke og overvåke biomangfoldet.
- Videreføre høyt fokus på bærekraftig drift av parker og uteområder, blant annet med hensyn til vannforbruk, treplanting, fossilfrie maskiner mv.
- Gjennomføre et arbeid for å analysere takene på UiOs bygninger, som utgangspunkt for å vurdere muligheter for å bruke takflater til energiproduksjon eller som grønne arealer.
- Kontinuere arbeidet for å ytterligere øke kildesorterings- og materialgjenvinningsgraden, redusere volumet av avfall, samt for miljømessig forsvarlig avhending av materialer og utstyr.
- Kontinuere arbeidet for en fossilfri kjøretøypark.

- Implementere mobilitetsplan for å bidra til at flere studenter, ansatte og gjester transporterer seg til, fra og på campus på en miljøvennlig og helsefremmende måte.

II. Innkjøp, forbruk og gjenbruk

UiO skal:

- Tydeliggjøre vårt ansvar for å redusere klimaavtrykket gjennom implementering av reviderte prinsipper for anskaffelser (våren 2021). I forslag til reviderte prinsipper inngår det blant å tydeliggjøre ansvar hos ledere med fullmakt til å godkjenne bestillinger.
- Styrke ansatte og innkjøperes mulighet til å gjøre miljøvennlige valg ved bestilling av mat og bevertning, produkter og tjenester, gjennom god veiledning og informasjon ved gjennomføring av en bestilling. Herunder eksempelvis vurdering av om behovet kan dekkes ved gjenbruk eller ved et mindre volum, anbefaling av miljøvennlige produkter, samt veiledning om vegetariske alternativer ved bestilling av mat.
- Øke godkjenneres og lederes miljøbevissthet gjennom kunnskapsheving for innkjøpere lokalt og sentralt, samt gjennom regelmessige relevante oppdateringer og dialog mellom Seksjon for innkjøp og enhetene.
- Sikre en høyere bevissthet rundt vekting av miljøhensyn i anskaffelser gjennom krav om å protokollføre en begrunnelse dersom slik vekting unnlates.
- Øke omfanget av gjenbruk og bidra til styrket sirkulærøkonomi gjennom å 1. videreutvikle interne gjenbruksordninger for inventar og utstyr, 2. utrede muligheten for rammeavtale(r) med leverandører i det sirkulære markedet, og med dette kunne kjøpe eller leie brukt inventar og utstyr, samt levere eller videreselge overskuddsmøbler og utstyr til leverandører i det sirkulære marked.
- Øke levetiden på møbler, inventar og utstyr: ved nyanskaffelser vektlegge kvalitet/holdbarhet, mulighet for vedlikehold og reparasjon, samt bruk av gjenvinnbare materialer.
- Etablere rutiner som sikrer regelmessig innsamling IT-utstyr, mobiltelefoner, Ipader etc som er ødelagt eller ikke (kan) brukes. Dette for å sikre økt gjenbruk og/eller gjenvinning av komponenter som krever ikke fornybare – og dermed verdifulle – ressurser.
- I samarbeid med SiO og studentene se på hvordan UiO kan legge til rette for ordninger for gjenbruk for UiOs studenter, eksempelvis gjennom å legge til rette for bruktbutikk(er) og/eller reparasjonsverksteder.
- Bruke relevante anskaffelser til å opparbeide dybdekunnskap om miljøaspekter. Dette gjennom å velge ut enkelte anskaffelser der miljø er et særlig relevant aspekt, og gå i dybden på miljøspørsmålet, i et samarbeid med forskermiljøer og gjennom innhenting av ekspertkunnskap.
- Utarbeide standardkrav/kriterier for reduksjon av utslipp i anskaffelser f. eks der transport er en vesentlig del av avtalen. Eksempelvis ved å bruke transportmetode og transportavstand som tildelingskriterium.
- Legge livssyklus-kostnader til grunn i flere anskaffelser. Ved å i større grad inkludere kostnader for vedlikehold/service, reservedeler, avhending etc vil klimavennlige produkter bli mer konkurransedyktige.
- Stille krav i relevante leverandøravtaler til datakvalitet (primærdata og sekundærdata) og rapportering slik at data kan benyttes i klimagassregnskapet på en ressurseffektiv måte.
- Redusere miljørisiko ved kjøp, bruk og avhending av kjemiske stoffer gjennom å ferdigstille UiOs pågående prosjekt for kjemikalistyring.
- Bidra til mer effektiv og høyere ressursutnyttelse av forskningsinfrastruktur, både nasjonalt og internasjonalt, gjennom å i 2021 pilotere og implementere delingssystemet Bookitlab for forskningsinfrastruktur, altså et felles faktura- og bookingsystem for forskningsinfrastruktur.

III. Reiser, møter og opphold

UiO skal:

- Sikre at alle enheter bidrar til at UiO samlet sett signifikant reduserer antall personkilometer med fly.
- Øke datakvalitet og videreutvikle rapporter for flyreiser, for å måle reduksjon over tid og som grunnlag for å identifisere nye og flere tiltak for å legge til rette for miljøvennlige alternativer til flyreiser.
- Videreutvikle fasiliteter, verktøy og brukerstøtte for digitale møteplasser og for hybrid undervisning, samt utarbeide en plan som konkretiserer tiltak og kostnader knyttet til å forbedre kvaliteten på området.
- Vurdere tverrfaglig prosjekt for å videreutvikle fasiliteter for digitale konferanser og større arrangementer.

IV. Kommunikasjon, kultur og atferd

UiO skal:

- Etablere en kommunikasjonsplan for å styrke det kollektive eierskapet for grønn omstilling gjennom økt bevisstgjøring og oppmerksomhet i lederfora, i nettverk og andre interne fora.
- Synliggjøre og dele historier og eksempler på tiltak for grønn omstilling og miljøvennlig drift.
- Sikre at ledere og ansatte holdes regelmessig oppdatert om mulighetene for å foreta klimavennlige valg i hverdagen, og sikre erfaringsdeling om praktiske løsninger innen grønn omstilling og miljøvennlig drift.
- Vurdere etablering av en klima- og miljøpris for ansatte, studenter og/eller enheter som har utmerket seg ved å bidra til å redusere miljø- og klimaavtrykket.
- Inkludere bærekraftsperspektiv i introduksjonsprogram for ledere og ansatte, samt i relevante rollebeskrivelser.
- Motivere ansatte og studenter til å komme med ideer og forslag til tiltak som kan redusere UiOs klimafotavtrykk.